

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ควรจะเป็นในอนาคต ศึกษาเฉพาะกรณีอำเภอเมืองกาฬสินธุ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ เป็นการศึกษาเชิงปริมาณโดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 395 คน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

การศึกษากลุ่มตัวอย่างจำนวน 395 คน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป รายละเอียดดังนี้

1. เพศ

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

เพศ	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน		ข้าราชการ		ประชาชน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	163	92.6	19	48.7	91	50.6	273	69.11
หญิง	13	7.4	20	51.3	89	49.4	122	30.89
รวม	176	100.0	39	100.0	180	100.0	395	100

จากตารางที่ 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 273 คน คิดเป็นร้อยละ 69.11 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 30.89

2. อายุ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

อายุ(ปี)	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน		ข้าราชการ		ประชาชน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
20 – 30 ปี	8	4.5	3	7.7	67	37.2	78	19.75
31 – 40 ปี	24	13.6	19	48.7	54	30.0	97	24.55
41 – 50 ปี	61	34.7	9	23.1	30	16.7	100	25.32

อายุ(ปี)	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน		ข้าราชการ		ประชาชน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
51 – 60 ปี	75	42.6	8	20.5	23	12.8	106	26.84
มากกว่า 60 ปี	8	4.5	-	-	6	3.3	14	3.54
รวม	176	100.0	39	100.0	180	100.0	395	100

จากตารางที่ 5 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 26.84 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25.32 และอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 97 คน คิดเป็นร้อยละ 24.55 ตามลำดับ ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากกว่า 60 ปีขึ้นไป มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 3.54

3. ระดับการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน		ข้าราชการ		ประชาชน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า ป.4	14	8.0	-	-	3	1.7	17	4.30
ป.4-ป.7	71	40.3	-	-	52	28.9	123	31.14
ม.ศ.1-ม.ศ.3	70	39.8	-	-	28	15.6	98	24.82
ม.ศ.4-ม.ศ.5	14	8.0	-	-	12	6.7	26	6.58
ปวช.	4	2.3	-	-	19	10.6	23	5.82
ปวศ.	3	1.7	8	20.5	36	20.0	47	11.90
ปริญญาตรี	-	-	28	71.8	30	16.7	58	14.68
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	3	7.7	-	-	3	0.76
รวม	176	100.0	39	100.0	180	100.0	395	100

จากตารางที่ 6 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุดระดับ ป.4 - ป.7 จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 31.14 รองลงมาคือ ม.ศ.1 - ม.ศ.3 จำนวน 98 คน คิดเป็น ร้อยละ 24.82 และปริญญาตรี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 14.68 ตามลำดับ ส่วนผู้ตอบแบบ สอบถามที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีจำนวนน้อยที่สุดจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.76

4. ตำแหน่ง

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
กำนัน	16	9.1
ผู้ใหญ่บ้าน	160	90.9
รวม	176	100.0

จากตารางที่ 7 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่งผู้ใหญ่บ้านจำนวน 160 คน คิดเป็นร้อยละ 90.9 และตำแหน่งกำนันจำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 9.1

5. หน่วยงาน

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามหน่วยงาน

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ที่ทำการปกครองอำเภอ	5	12.82
สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ	3	7.69
สถานีตำรวจภูธรอำเภอ	4	10.26
สำนักงานเกษตรอำเภอ	4	10.26
สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	19	48.71
ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล	4	10.26
รวม	39	100.0

จากตารางที่ 8 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในหน่วยงานสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 48.71 รองลงมาอยู่ในหน่วยงานที่ทำการปกครองอำเภอ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 12.82 และสถานีตำรวจภูธรอำเภอ สำนักงานเกษตรอำเภอ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 10.26 ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในหน่วยงานสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอมีย่านมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 3 คน คิดเป็น ร้อยละ 7.69

6. ระยะเวลาดำรงตำแหน่ง

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระยะเวลาดำรงตำแหน่ง

ระยะเวลา ดำรงตำแหน่ง	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน		ข้าราชการ		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1-5 ปี	67	38.1	9	23.1	76	35.35
6-10 ปี	48	27.3	6	15.4	54	25.12
11-15 ปี	39	22.2	5	12.8	44	20.46
16-20 ปี	15	8.5	7	17.9	22	10.23
มากกว่า 20 ปี	7	4.0	12	30.8	19	8.84
รวม	176	100.0	39	100.0	215	100.0

จากตารางที่ 9 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งระหว่าง 1-5 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 35.35 รองลงมาคือ ระหว่าง 6-10 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 25.12 และระหว่าง 11-15 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 20.46 ตามลำดับ ส่วนผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งมากกว่า 20 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 8.84

ตอนที่ 2 บทบาทที่ปฏิบัติที่เป็นอยู่จริง (ปฏิบัติได้จริง) และบทบาทที่ควรจะเป็น
 ในอนาคตของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

1. ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย

ตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบทบาทที่ปฏิบัติได้จริงและ
 บทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคตด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย

บทบาท กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทที่ปฏิบัติได้จริง				บทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคต			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{X}	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{X}
1.ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย								
1.1 การรักษาความสงบและป้องกันทุกขภัย	149 (37.7)	207 (52.4)	39 (9.8)	2.18	273 (69.1)	110 (27.8)	12 (3.0)	2.63
1.2 ควบคุมดูแลลูกบ้านให้ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ	160 (40.5)	186 (47.1)	49 (12.4)	2.16	297 (75.2)	91 (23.0)	7 (1.77)	2.72
1.3 แจ้งประกาศของทางราชการให้ลูกบ้านทราบ	280 (70.9)	89 (22.5)	26 (6.5)	2.47	303 (76.7)	82 (20.8)	10 (2.5)	2.77
1.4 ช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ราษฎรที่ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ	161 (40.8)	173 (43.8)	61 (15.4)	2.19	305 (77.2)	77 (19.5)	13 (3.29)	2.72
1.5 จัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยถูกสุขลักษณะ	107 (27.1)	218 (55.2)	70 (17.7)	2.02	301 (76.2)	79 (20.0)	15 (3.8)	2.74
1.6 แจ้งความเมื่อทราบว่ามีการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้นหรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน	132 (33.4)	166 (42.0)	97 (24.6)	2.00	319 (80.8)	60 (15.2)	16 (4.1)	2.74
1.7 จับกุมผู้กระทำความผิดหรือสงสัยว่ากระทำความผิดหมายนำส่งพนักงานเจ้าหน้าที่	85 (21.5)	79 (36.2)	167 (42.3)	1.73	272 (68.9)	87 (22.0)	36 (9.1)	2.53

บทบาท กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทที่ปฏิบัติได้จริง				บทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคต			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{X}	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{X}
1.8 จัดการตามหมายสั่งให้ค้นหรือให้ยึดของเจ้าพนักงาน	91 (23.0)	148 (37.5)	156 (39.5)	1.77	257 (65.1)	99 (25.1)	39 (9.9)	2.48
1.9 เป็นธุระรับเรื่องราวร้องทุกข์ของราษฎรมารายงานนายอำเภอทราบเพื่อแก้ไข	162 (41.0)	174 (44.1)	59 (14.9)	2.17	323 (81.8)	58 (14.7)	14 (3.5)	2.78
1.10 จัดการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดที่เกิดขึ้น	168 (42.5)	159 (40.3)	68 (17.2)	2.05	306 (77.5)	77 (19.5)	12 (3.0)	2.70
1.11 การกระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการแนะนำ	208 (52.7)	137 (34.7)	50 (12.7)	2.28	339 (85.8)	45 (11.4)	11 (2.8)	2.83
1.12 แจ่งเตือนภัยและให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันสาธารณภัย	201 (50.9)	140 (35.4)	54 (13.7)	2.26	334 (84.6)	49 (12.4)	12 (3.0)	2.79

จากตารางที่ 10 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าบทบาทที่ปฏิบัติได้จริงที่กำนันผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติได้มากมี 1 เรื่อง คือ การแจ้งประกาศของทางราชการให้ลูกบ้านทราบ เรื่องที่ปฏิบัติได้ในระดับปานกลางมี 11 เรื่อง เรียงจากสำคัญที่สุดไปน้อยที่สุดคือ (1) การกระทำตนให้เป็นตัวอย่างแก่ราษฎรตามที่ทางราชการแนะนำ (2) แจ่งเตือนภัยและให้ความรู้แก่ประชาชนเกี่ยวกับการป้องกันสาธารณภัย (3) ช่วยเหลือบรรเทาทุกข์ราษฎรที่ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ (4) การรักษาความสงบและป้องกันทุกข์ภัย (5) เป็นธุระรับเรื่องราวร้องทุกข์ของราษฎรมารายงานนายอำเภอทราบเพื่อแก้ไข (6) ควบคุมดูแลลูกบ้านให้ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ (7) จัดการป้องกันโรคติดต่อหรือโรคระบาดที่เกิดขึ้น (8) จัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อยถูกสุขลักษณะ (9) แจ่งความเมื่อทราบว่ามีกรณีการกระทำผิดกฎหมายเกิดขึ้นหรือสงสัยว่าได้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน (10) จัดการตามหมายสั่งให้ค้นหรือให้ยึดของเจ้าพนักงาน (11) จับกุมผู้กระทำความผิดหรือสงสัยว่ากระทำความผิดกฎหมายนำส่งพนักงานเจ้าหน้าที่ ส่วนเรื่องที่ปฏิบัติได้น้อยไม่มี

สำหรับบทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคตในด้านนี้ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มในทุก ๆ เรื่อง โดยเกณฑ์เฉลี่ยในภาพรวมจะอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง

2. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ

ตารางที่ 11 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบทบาทที่ปฏิบัติได้จริงและบทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคตด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ

บทบาท กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทที่ปฏิบัติได้จริง				บทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคต			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{X}	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{X}
2. ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ								
2.1 บำรุงและส่งเสริมอาชีพของราษฎรในทางเกษตรกรรม พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม	173 (43.8)	177 (44.8)	45 (11.4)	2.21	241 (61.0)	122 (30.9)	32 (8.1)	2.55
2.2 ตรวจตราและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร	146 (37.0)	171 (43.3)	78 (19.7)	2.08	284 (71.9)	97 (24.6)	14 (3.5)	2.65
2.3 เชิญชวนราษฎรร่วมกิจกรรมในการพัฒนาที่สาธารณประโยชน์ให้สวยงามในโอกาสต่าง ๆ	171 (43.3)	166 (42.0)	58 (14.7)	2.23	321 (81.3)	60 (15.2)	14 (3.5)	2.75
2.4 ดูแลมิให้บุคคลใดบุกรุกครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์	194 (49.1)	142 (35.9)	59 (14.9)	2.22	327 (82.8)	52 (13.2)	16 (4.1)	2.75

บทบาท กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทที่ปฏิบัติได้จริง				บทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคต			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{X}	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{X}
2.5 ตรวจสอบรักษาสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อันอยู่ในตำบลนั้น เช่น สระน้ำ ศาลาอาศัยที่เลี้ยงปศุสัตว์ เป็นต้น	175 (44.3)	154 (39.0)	66 (16.7)	2.16	320 (81.0)	61 (15.4)	14 (3.5)	2.75
2.6 ดำรงเร่งรัด จัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ และแนะนำให้ราษฎร ไปเสียภาษี	226 (57.2)	117 (29.6)	52 (13.2)	2.35	320 (81.0)	61 (15.4)	14 (3.5)	2.73

จากตารางที่ 11 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าบทบาทที่ปฏิบัติได้จริงที่กำนันผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติได้มากมี 1 เรื่อง คือ ดำรงเร่งรัดจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ และแนะนำให้ราษฎรไปเสียภาษี เรื่องที่ปฏิบัติได้ในระดับปานกลางมี 5 เรื่อง เรียงจากสำคัญที่สุดไปน้อยที่สุด คือ (1) เชิญชวนราษฎรร่วมกิจกรรมในการพัฒนาที่สาธารณประโยชน์ให้สวยงามในโอกาสต่าง ๆ (2) ดูแลมิให้บุคคลใดบุกรุก ครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินสาธารณประโยชน์ (3) บำรุงและส่งเสริมอาชีพของราษฎรในทางเกษตรกรรม พาณิชยกรรมและอุตสาหกรรม (4) ตรวจสอบรักษาสิ่งซึ่งเป็นสาธารณประโยชน์อันอยู่ในตำบลนั้น เช่น สระน้ำ ศาลาอาศัยที่เลี้ยงปศุสัตว์ เป็นต้น (5) ตรวจสอบและรักษาผลประโยชน์ในการอาชีพของราษฎร ส่วนเรื่องที่ปฏิบัติได้น้อย ไม่มี

สำหรับบทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคตในด้านนี้ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มในทุก ๆ เรื่อง โดยเกณฑ์เฉลี่ยในภาพรวมจะอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง

3. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 12 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบทบาทที่ปฏิบัติได้จริงและบทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคตด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บทบาท กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทที่ปฏิบัติได้จริง				บทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคต			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{X}	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{X}
3. ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม								
3.1 ป้องกันปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและการกระทำผิดในเขตรับผิดชอบ	188 (83.5)	134 (33.9)	73 (18.5)	2.18	331 (83.8)	49 (12.4)	15 (3.8)	2.74
3.2 ดูแลพื้นที่ป่าไม้ในเขตรับผิดชอบเมื่อมีการบุกรุกทำลายป่า รายงานให้นายอำเภอทราบ	161 (40.8)	146 (37.0)	88 (22.3)	2.05	320 (81.0)	58 (14.7)	17 (4.3)	2.71
3.3 ช่วยเหลือในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ	173 (43.8)	162 (41.0)	60 (15.2)	2.15	329 (83.3)	54 (13.7)	12 (3.0)	2.75
3.4 ส่งเสริมและให้ความรู้ราษฎรเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ	162 (41.0)	164 (41.5)	69 (17.5)	2.07	324 (82.0)	58 (14.7)	13 (3.3)	2.74
3.5 ป้องกัน ปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า	146 (37.0)	149 (37.7)	100 (25.3)	1.95	306 (77.5)	70 (17.7)	19 (4.8)	2.68
3.6 การให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหการบุกรุกทำลายป่าตามโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการปลูกป่า	161 (40.8)	161 (40.8)	73 (18.5)	2.09	333 (84.3)	55 (13.9)	7 (1.8)	2.79

จากตารางที่ 12 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าบทบาทที่ปฏิบัติได้จริงที่กำนันผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติได้ในระดับมาก ไม่มี เรื่องที่ปฏิบัติได้ในระดับปานกลางมี 6 เรื่อง เรียงจากสำคัญที่สุดไปน้อยที่สุดคือ (1) ป้องกันปราบปรามการลักลอบตัดไม้ทำลายป่าและการกระทำผิดในเขตรับผิดชอบ (2) ช่วยเหลือในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมในพื้นที่รับผิดชอบ (3) การให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายป่าตามโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการปลูกป่า (4) ส่งเสริมและให้ความรู้ราษฎรเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (5) ดูแลพื้นที่ป่าไม้ในเขตรับผิดชอบเมื่อมีการบุกรุกทำลายป่ารายงานให้นายอำเภอทราบ (6) ป้องกัน ปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายว่าด้วยการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า ส่วนเรื่องที่ปฏิบัติได้น้อย ไม่มี

สำหรับบทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคตในด้านนี้ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มในทุก ๆ เรื่อง โดยเกณฑ์เฉลี่ยในภาพรวมจะอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง

4. ด้านการทะเบียนต่าง ๆ

ตารางที่ 13 จำนวน ร้อยละและค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามบทบาทที่ปฏิบัติได้จริงและบทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคตด้านการทะเบียนต่าง ๆ

บทบาท กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทที่ปฏิบัติได้จริง				บทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคต			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{X}	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{X}
4. ด้านการทะเบียนต่าง ๆ								
4.1 เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้งการเกิด การตายและย้ายที่อยู่	310 (78.5)	65 (16.5)	20 (5.1)	2.61	215 (54.4)	87 (22.0)	93 (23.5)	2.40
4.2 แจ้งให้ผู้มีอายุครบ 15 ปีบริบูรณ์ไปยื่นคำขอมีบัตรประจำประชาชน	245 (62.0)	120 (30.4)	30 (7.6)	2.44	318 (80.5)	58 (14.7)	19 (4.8)	2.77
4.3 แจ้งให้ผู้มีอายุถึงเกณฑ์ที่จะต้องขึ้นบัญชีทหารกองเกินไปขึ้นบัญชีทหารกองเกิน	255 (64.6)	105 (26.6)	35 (8.9)	2.45	332 (84.1)	51 (12.9)	12 (3.0)	2.81

บทบาท กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทที่ปฏิบัติได้จริง				บทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคต			
	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{X}	มาก	ปานกลาง	น้อย	\bar{X}
4.4 เป็นผู้รับรองเกี่ยวกับความประพฤติและหลักฐานของผู้ขอมีและใช้อาวุธปืน	195 (49.4)	121 (30.6)	79 (20.0)	2.16	287 (72.7)	81 (20.5)	27 (6.8)	2.63
4.5 เป็นพยานบุคคลรับรองผู้ประสงค์ขอลดทะเบียนสมรสทะเบียนหย่า หรือทะเบียนครอบครัวอื่น ๆ	154 (39.0)	121 (30.6)	120 (30.4)	2.04	257 (65.1)	90 (22.8)	48 (12.2)	2.54
4.6 ดำรงจัดทำบัญชีสัตว์ที่ยังไม่ได้ทำตัวรูปพรรณสัตว์	152 (38.5)	124 (31.4)	119 (30.1)	1.95	252 (63.8)	97 (24.6)	46 (11.6)	2.53

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

จากตารางที่ 13 ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าบทบาทที่ปฏิบัติได้จริงที่กำนันผู้ใหญ่บ้านปฏิบัติได้ในระดับมากทั้งหมดมี 3 เรื่อง เรียงจากสำคัญที่สุดไปน้อยที่สุด คือ (1) เป็นนายทะเบียนผู้รับแจ้งการเกิด การตายและย้ายที่อยู่ (2) แจ้งให้ผู้มีอายุถึงเกณฑ์ที่จะต้องขึ้นบัญชีทหารกองเกิน ไปขึ้นบัญชีทหารกองเกิน (3) แจ้งให้ผู้มีอายุครบ 15 ปีบริบูรณ์ไปขึ้นคำขอมิบัตรประจำประชาชน เรื่องที่ปฏิบัติได้ในระดับปานกลางมี 3 เรื่อง เรียงจากสำคัญที่สุดไปน้อยที่สุด คือ (1) เป็นผู้รับรองเกี่ยวกับความประพฤติและหลักฐานของผู้ขอมีและใช้อาวุธปืน (2) เป็นพยานบุคคลรับรองผู้ประสงค์ขอลดทะเบียนสมรส ทะเบียนหย่า หรือทะเบียนครอบครัวอื่น ๆ (3) ดำรงจัดทำบัญชีสัตว์ที่ยังไม่ได้ทำตัวรูปพรรณสัตว์ ส่วนเรื่องที่ปฏิบัติได้น้อย ไม่มี

สำหรับบทบาทที่ควรจะเป็นในด้านนี้ผู้ตอบส่วนใหญ่เห็นว่าควรเพิ่มในทุก ๆ เรื่อง โดยเกณฑ์เฉลี่ยในภาพรวมจะอยู่ในระดับมากทุกเรื่อง

ตารางที่ 14 เปรียบเทียบความแตกต่างของบทบาทที่ปฏิบัติได้จริงกับบทบาทที่ควรจะเป็น
 ในอนาคตในภาพรวม

บทบาท กำหนด ผู้ใหญ่บ้าน	บทบาทที่ปฏิบัติ ได้จริง		บทบาทที่ควรจะ เป็นในอนาคต		ความ แตกต่าง ของ \bar{X}	t-value	Prob
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1. ด้านการปกครองและ รักษาความสงบเรียบร้อย	2.11	0.64	2.70	0.54	0.59	-7.63	0.00
2. ด้านการพัฒนาและ ส่งเสริมอาชีพ	2.21	0.65	2.69	0.55	0.48	-5.92	0.00
3. ด้านการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	2.06	0.65	2.73	0.53	0.67	-8.49	0.00
4. ด้านการทะเบียนต่าง ๆ	2.27	0.68	2.60	0.59	0.34	-3.68	0.00
เฉลี่ยรวม	2.16	0.65	2.68	0.55	0.52	-6.43	0.00

df = 394

$\alpha = 0.05$

จากตารางที่ 14 พบว่าค่า t ที่คำนวณได้ทั้ง 4 บทบาทน้อยกว่าค่า t ที่เปิดได้จากตาราง ซึ่งเท่ากับ -1.96 จากการทดสอบดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า บทบาทที่เป็นจริง (ปฏิบัติจริง) และ บทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคตของกำนันผู้ใหญ่บ้านตามทัศนะของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ข้าราชการ และประชาชน แตกต่างกันในทุกด้าน เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนในส่วนบทบาทที่เป็นจริง (ปฏิบัติจริง) ซึ่งเท่ากับ 2.16 จะอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง (1.67 – 2.33) ส่วนบทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคต ซึ่งได้เท่ากับ 2.68 จะอยู่ในเกณฑ์มาก (2.34 – 3.00) โดยถ้าพิจารณาจากความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของบทบาทที่ควรจะเป็นในอนาคตและบทบาทที่เป็นจริง (ปฏิบัติจริง) แล้วพบว่า บทบาทด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีคะแนนเฉลี่ยแตกต่างกันมากที่สุดเท่ากับ 0.67 รองลงมาได้แก่ บทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.59 บทบาทด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.48 และบทบาทด้านการทะเบียนต่างๆ มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 0.34 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและบทบาท
ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในอนาคต

1. ปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ตารางที่ 15 ปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

ปัญหา อุปสรรค	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน (n=176)		ข้าราชการ (n=39)		ประชาชน (n=180)		รวม (N=395)	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.ระยะเวลาดำรง ตำแหน่งจากเดิม 60 ปี เป็น 5 ปี	91	51.7	24	61.5	97	53.9	212	17.67
2.ขาดความเป็นอิสระ ในการปกครองเนื่อง จากข้าราชการ/นัก การเมือง/ผู้มีอิทธิพล	56	31.8	26	66.7	65	36.1	147	12.25
3.ขาดความรู้เกี่ยวกับ อำนาจหน้าที่ตาม กฎหมาย ซึ่งมีหลาย ฉบับที่จะต้องยึดถือ ปฏิบัติงานล่าช้า ไม่คล่องตัว	69	39.2	36	92.3	114	63.3	219	18.25
4.มีความสับสนใน บทบาท อำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายต่าง ๆ	75	42.6	33	84.6	121	67.2	229	19.08
5.ค่าตอบแทนน้อย ไม่สมดุลกับการกิจ ที่ได้รับมอบหมาย	129	73.3	29	74.4	125	69.4	283	23.58
6.อื่น ๆ	63	35.8	15	38.5	32	17.8	110	9.17
รวม	483	40.25	163	13.58	554	46.17	1200	100.0

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า ค่าตอบแทนน้อยไม่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นปัญหา อุปสรรคในการปฏิบัติงานมากที่สุด (ร้อยละ 23.58) รองลงมาได้แก่ มีความสับสนใน บทบาท อำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายต่าง ๆ (ร้อยละ 19.08) ขาดความรู้เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตาม กฎหมาย ซึ่งมีหลายฉบับที่จะต้องยึดถือทำให้การปฏิบัติงานล่าช้าไม่คล่องตัว (ร้อยละ 18.25) ระยะเวลาดำรงตำแหน่งกำนัน ผู้ใหญ่บ้านเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งแต่ก่อนสามารถอยู่ในตำแหน่งได้ จนเกษียณ(60 ปี) แต่ปัจจุบันอยู่ในตำแหน่งได้ 5 ปี (ร้อยละ 17.67) ขาดความเป็นอิสระในการ ปกครอง ดูแลหมู่บ้าน เนื่องจากถูกแทรกแซงจากข้าราชการ / นักการเมือง / ผู้มีอิทธิพล (ร้อยละ 12.25) และอื่น ๆ (ร้อยละ 9.17) ตามลำดับ

2. บทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในอนาคต

ตารางที่ 16 บทบาทของกำนัน ผู้ใหญ่บ้านในอนาคตตามลำดับความสำคัญ

บทบาท กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน		ข้าราชการ		ประชาชน		รวม	
	คะแนน	ลำดับ	คะแนน	ลำดับ	คะแนน	ลำดับ	คะแนน	ลำดับ
1.บทบาทด้านการ ปกครองและรักษา ความสงบเรียบร้อย	556	1	127	1	564	1	1,247	1
2.บทบาทด้านการ พัฒนาและส่งเสริม อาชีพ	541	2	108	2	530	2	1,179	2
3.บทบาทด้านการ อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม	389	3	83	3	388	3	860	3
4.บทบาทด้านการ ทะเบียนต่าง ๆ	273	4	72	4	318	4	663	4

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่าในอนาคต กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ควรให้ความสำคัญต่อบทบาทด้านการปกครองและรักษาความสงบและเรียบร้อยมากเป็นอันดับแรก (1,247 คะแนน) รองลงมาคือ บทบาทด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ (1,179 คะแนน) บทบาทด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (860 คะแนน) และอันดับสุดท้ายคือบทบาทด้านการทะเบียนต่าง ๆ (663คะแนน) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University